

A Clintel a Világgazdasági Fórum ellenrendezvényén

A klíma- és az energiakérdés terén történelmi évet, hónapokat, napokat élünk. 2026. január 27-ei körlevelében Marcel Crok, a Clintel igazgatója arról számolt be, hogy a Clintel elnöke és igazgatója is részt vett a Davos-i Világgazdasági Fórum alatt Zürichben rendezett Világjóléti Fórum (World Prosperity Forum) nevű ellenrendezvényen. A zürichi Clintel eseményről szóló körlevelet, a Clintel.org hírt és a Clintel új elnöke, Václav Klaus Zürichben elhangzott beszédét az angol közzététel másnapján magyar nyelven is közzéteesszük. A felvetett öt kérdésre (1. A klímaadatok és értelmezések újraértékelése, 2. A „tudomány már tisztázott” elképzelés megkérdőjelezése, 3. A jelenlegi klimatológiai modellek korlátainak kritikája, 4. A zöldpolitikák és azok következményeinek gazdasági elemzése, 5. A tiszta tudomány helyébe lépett klímariogató ideológiai konstrukcióként való leleplezése) külön is szeretném felhívni a figyelmet.

Tartalom:

Marcel Crok: Zürich, Davos helyett	2. oldal
Clintel.org: Václav Klaus, a Clintel elnöke: „Termékenyen és ésszerűen gondolkodó kételkedők vagyunk”	5. oldal
Václav Klaus: A globális felmelegedés ideológiája. A Clintel hozzájárulása a nemzetközi vitához	8. oldal

Az észrevételeket, javaslatokat a Clintel a megadott címükön közvetlenül is várja, de a formálódó Clintel Magyarország is szívesen veszi – a Professzorok Batthyány Köre energia-munkacsoportja együttműködésében – a tenni akaró hozzáértők jelentkezését.

A Heartland Intézet által szervezett Világjóléti Fórum (World Prosperity Forum) teljes programja és az előadások felvétele (köztük Danube Institute-előadásoké is) [itt](#) található.

2026. január 28.

Szarka László Csaba

laszloszarka54@gmail.com

<https://pbk.info.hu/energetika-es-klimapolitika/>

Zürich instead of Davos

Dear readers,

Last week, the global elite flew into Davos—using hundreds of private jets—to attend the annual meeting of the World Economic Forum. After past slogans such as "you will own nothing and you will be happy" and "the great reset" (which have since been quietly removed from the WEF website), this year's slogan was considerably less provocative: A spirit of Dialogue.

Of course, there was no genuine dialogue with alternative viewpoints, such as those of the thousands of climate realists around the world.

The Heartland Institute did the right thing by hosting a very interesting counter-event in Zürich (Davos [was](#) fully booked and prohibitively expensive) titled the World Prosperity Forum. Both our new Clintel President, Professor Václav Klaus, and I were invited to speak there. It was an online conference, broadcast daily between 3 and 6 p.m. Central European Time.

President Klaus's talk can be viewed here (starting at 35:00; written version available [here](#)), and my talk is available here (starting at

Zürich, Davos helyett

Kedves Olvasók!

A múlt héten a globális elit több száz magángéppel repült Davosba, hogy részt vegyen a Világgazdasági Fórum éves ülésén. A korábbi szlogenek, mint például a „semmit sem birtokolsz, és boldog leszel” és a „Nagy Újraindítás” (amiket azóta csendben eltávolítottak a WEF weboldaláról), után az idei szlogen - A párbeszéd szelleme - lényegesen kevésbé volt provokatív.

Természetesen nem voltak alternatív nézőpontokat felvonultató igazi párbeszéddek, így például a világ több ezer klímarealistáival sem.

A Heartland Intézet jól tette, hogy Zürichben (ugyanis a megfizethetetlenül drága Davos tele volt) egy igen érdekes ellenrendezvényt szervezett, Világjóléti Fórum címmel. Mind az új Clintel elnökünket, Václav Klaus professzort, mind engem meghívtak, hogy tartsunk beszédet. Ez egy online konferencia volt, amelyet naponta közvetítettek közép-európai idő szerint délután 3 és 6 óra között.

Klaus elnök beszéde [itt](#) tekinthető meg (35:00-tól kezdődően; az írott változat [itt](#) érhető el), az én előadásom pedig [itt](#) érhető el (1:10:30-tól

1:10:30). Another particularly interesting presentation was given by Marc Morano (here at 42:20) of ClimateDepot.com. He summarized how dramatic the collapse of the climate agenda has been in the United States under Trump.

In stark contrast to these positive developments in the U.S., I had to conclude in my talk that Europe is doubling down on its failed climate policies. The situation in Germany and the Netherlands—characterized by sky-high energy prices and ongoing deindustrialization—is especially urgent. Trump made several completely valid points about this in his Davos speech, although he also made a significant error by claiming that China is not building wind parks itself.

Presidential address

Clintel President Václav Klaus has written a thought-provoking presidential address that marks the beginning of Clintel's second phase, building on the foundational work of our founder and first President, Professor Guus Berkhout.

Klaus reaffirms Clintel's core position: there is no climate emergency. He emphasizes that we, Clintelers, are "no negativists. We are productively and rationally thinking sceptics". He criticizes the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) for promoting a "knowledge monopoly" that overemphasizes the role of CO₂ while sidelining other important climate factors.

Looking ahead, Klaus raises fundamental questions about human responsibility for temperature changes and the effectiveness of current climate actions. He proposes five key areas on which Clintel should focus:

- Re-evaluating climatic data and interpretations
- Challenging the notion that 'The Science Is Settled'
- Critiquing the limitations of current climatological models
- Applying economic analysis to green policies and their consequences

kezdődően). Egy másik különösen érdekes előadást Marc Morano ([itt](#) 42:20-tól) tartott a [ClimateDepot.com](#)-tól. Összefoglalást adott arról, az Egyesült Államokban Trump alatt milyen drámaian omlott össze az éghajlatváltozási menetrend.

E pozitív amerikai fejleményekkel éles ellentétben az előadásomban arra a következtetésre kellett jutnom, hogy Európa megkettőzi kudarcot vallott éghajlatvédelmi politikáját. A németországi és hollandiai helyzet – amelyet az egekbe szökő energiaárak és a folyamatos ipartalanítás jellemez – különösen sürgető. Trump davosi beszédében több lényeges szempontot is felvetett ezzel kapcsolatban, bár jelentős hibát vétett azzal az állításával, hogy Kína maga nem épít szélerőműparkokat.

Az elnöki beszéd

Václav Klaus, a Clintel elnöke elgondolkodtató elnöki beszédet írt, amely a Clintel második szakaszának kezdetét jelzi, alapítónk és első elnökünk, Guus Berkhout professzor alapvető munkájára építve.

Klaus megerősíti a Clintel alapálláspontját: nincs klímavészhelyzet. Hangsúlyozza, hogy mi, Clintel-esek, „nem vagyunk negativisták. Termékenyen és ésszerűen gondolkodó kételkedők vagyunk”. Bírálja az Éghajlatváltozási Kormányközi Testületet (IPCC), mert egy olyan „tudásmonopóliumot” támogat, amely túlhangsúlyozza a CO₂ szerepét, miközben más fontos klímátényezőket mellőz.

A jövőt illetően Klaus alapvető fontosságú kérdéseket vetett fel a hőmérséklet-változások miatti emberi felelősséggel, valamint a jelenlegi klímaintézkedések hatékonyságával kapcsolatban. Öt kulcsfontosságú területet javasol, amelyekre Clintelnek összpontosítania kell:

- A klímaadatok és értelmezések újraértékelése
- A „tudomány már tisztázott” elképzelés megkérdőjelezése
- A jelenlegi klimatológiai modellek korlátainak kritikája
- A zöldpolitikák és azok következményeinek gazdasági elemzése

- Exposing climate alarmism as an ideological construct rather than pure science

Please read the full address here, and feel free to contact me at marcel.crok@clintel.org if you feel challenged to address one of his five questions.

Marcel Crok, director of Clintel

- A tiszta tudomány helyébe lépett klímariogatás ideológiai konstrukcióként való leleplezése

Kérjük, olvassa el a teljes elnöki előadást itt, és forduljon hozzám bizalommal a marcel.crok@clintel.org címen, ha szeretne Ön az öt kérdés valamelyikének megválaszolásában részt venni.

Marcel Crok, a Clintel igazgatója

Clintel President Václav Klaus: “We are productively and rationally thinking sceptics”

As Clintel enters a new era under the leadership of Václav Klaus, his inaugural address challenges the foundations of global warming ideology and calls for a renewed commitment to rational, evidence-based climate debate.

Climate Intelligence (Clintel) is an independent foundation informing people about climate change and climate policies.

Václav Klaus, president of Clintel

Clintel Foundation

Date: 27 January 2026

In a pivotal moment for the global discourse on climate science and policy, Václav Klaus, the newly elected President of Clintel, has delivered his first presidential address. Titled “Global warming ideology: Clintel’s Contribution to the International Debate,” this thought-provoking piece marks the beginning

Václav Klaus, a Clintel elnöke: „Produktívan és racionálisan gondolkodó szkeptikusok vagyunk”

Miközben Clintel új korszakba lép Václav Klaus vezetésével, beiktatási beszéde megkérdőjelezi a globális felmelegedés ideológiájának alapjait, és a racionális, bizonyítékokon alapuló klímavita iránti megújult elkötelezettségre szólít fel.

A Klímaintelligencia (Clintel) egy független alapítvány, amely a klímaváltozásról és az klímapolitikáról tájékoztatja az embereket.

Václav Klaus, a Clintel elnöke

Clintel Alapítvány

Dátum: 2026. január 27.

A klímatudományról és -politikáról szóló globális diskurzus egy kulcsfontosságú pillanatában Václav Klaus, a Clintel újonnan megválasztott elnöke elmondta [első elnöki beszédét](#). „A globális felmelegedés ideológiája: a Clintel hozzájárulása a nemzetközi vitához” című gondolatébresztő írás a Clintel második szakaszának kezdetét jelzi, amely

of Clintel's second phase, building on the foundational work of our founder and first President, Professor Guus Berkhout.

As many of our supporters know, Clintel was established six years ago to foster a network of over 2,000 scientists, experts, and free-thinking individuals worldwide who challenge the dominant narratives on man-made climate change. Under Professor Berkhout's leadership, alongside Director Marcel Crok and our dedicated team, we have amplified climate realist voices and emphasized that climate science should be rooted in rigorous, self-critical inquiry rather than unquestioned beliefs.

Klaus, a renowned economist, former President of the Czech Republic, and long-time critic of environmental alarmism, was selected in December 2025 to guide Clintel forward. His address, penned during the Christmas season of 2025, echoes the reflective spirit of his seminal 2007 book Blue Planet in Green Shackles, which warned against the ideological shackles of green policies. In this new address, Klaus expresses gratitude to our founders and collaborators while outlining a bold path for Clintel.

Key Insights from the Address

Klaus reaffirms Clintel's core stance: there is no climate emergency. He emphasizes that we, Clintellers, are "no negativists. We are productively and rationally thinking sceptics". He critiques the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) for promoting a "knowledge monopoly" that overemphasizes CO₂'s role while sidelining other climate factors. Drawing from his economic expertise, he highlights the flaws in climate modeling, likening them to outdated, prescientific approaches that ignore the principles of free markets, scarcity, and rational decision-making.

The address traces the roots of modern environmentalism to the Club of Rome's Limits to Growth and warns of its evolution into a 'secular ideology' that threatens freedom more than the climate itself. Klaus notes the destructive impacts of policies like the European Union's Green Deal and the push for

alapítónk és első elnökünk, Guus Berkhout professzor alapvető munkájára épít.

Ahogy az sok támogatónk tudja, a Clintel hat évvel ezelőtt alakult azzal a céllal, hogy több mint 2000 tudósból, szakértőből és szabadgondolkodó személyből álló hálózatot hozzon létre világszerte, akik megkérdőjelezzik az ember okozta klímaváltozásról szóló domináns narratívákat. Berkhout professzor vezetésével, Marcel Crok igazgatóval és elkötelezett csapatunkkal együtt felerősítettük a klímarealista hangokat, és hangsúlyoztuk, hogy a klímatudománynak szigorú, önkritikus vizsgálaton kell alapulnia, nem pedig megkérdőjelezhetetlen hiedelmeken.

Klaust, a neves közgazdászt, a Cseh Köztársaság korábbi elnökét és a környezeti riogatás régi kritikusát, 2025 decemberében választották ki a Clintel vezetőjének. 2025 karácsonyán írt beszéde 2007-es, alapvető fontosságú könyvének, a „Kék bolygó zöld bilincsekben” elgondolkodtató szellemét visszhangozza, amelyben óva intett a zöld politikák ideológiai béklyói ellen. Ebben az új beszédben Klaus köszönetét fejezi ki alapítóinknak és munkatársainknak, miközben merész utat vázol fel a Clintel számára.

A beszéd főbb meglátásai

Klaus megerősíti Clintel alapvető álláspontját: nincs klímavészhelyzet. Hangsúlyozza, hogy mi, Clintel-lakók, „nem vagyunk negativisták. Produktívan és racionálisan gondolkodó szkeptikusok vagyunk”. Bírálja az Éghajlatváltozási Kormányközi Testületet (IPCC), amiért az egy „tudásmonopóliumot” támogat, amely túlzottan hangsúlyozza a CO₂ szerepét, miközben más éghajlati tényezőket mellőz. Gazdasági szakértelmére támaszkodva kiemeli az éghajlati modellezés hibáit, azokat elavult, tudomány előtti megközelítésekhez hasonlítva, amelyek figyelmen kívül hagyják a szabadpiacok, a szűkösség és a racionális döntéshozatal elveit.

A beszéd a modern környezetvédelem gyökereit a Római Klub növekedési korlátaira vezeti vissza, és figyelmeztet annak „szekuláris ideológiává” való átalakulására, amely jobban fenyegeti a szabadságot, mint magát az éghajlatot. Klaus rámutat az olyan politikák romboló hatásaira, mint az Európai Unió Zöld Megállapodása és a nettó nulla kibocsátásra irányuló törekvés,

net-zero emissions, which he argues impose unrealistic costs without proportional benefits. Looking ahead, Klaus poses fundamental questions about human responsibility for temperature changes and the efficacy of climate actions. He proposes five key areas for Clintel's focus:

- Re-evaluating climatic data and interpretations.
- Challenging the notion that 'The Science Is Settled'.
- Critiquing the limitations of current climatological models.
- Applying economic analysis to green policies and their consequences.
- Exposing climate alarmism as an ideological construct rather than pure science.

Klaus emphasizes that Clintel is not a group of "negativists" but rational skeptics committed to productive debate. He calls on our network to leverage collective wisdom in an era where science is increasingly politicized.

A Call to Action

This address is a rallying cry for those who value truth over dogma. As Klaus concludes, quoting from his earlier work: "What is Endangered, Climate or Freedom?" We invite all Clintel members, supporters, and curious readers to engage with the full text, available [here](#) on our website. Join the conversation: Share your thoughts or consider becoming part of our global network. Together, we can ensure that climate discussions remain grounded in evidence and open inquiry. If you would like to address one of the five questions raised by President Klaus by writing an article or essay, please contact Marcel Crok at marcel.crok@clintel.org.

Václav Klaus is an economist, author, and statesman whose critiques of environmentalism have influenced international debate for decades. He is founder and director of the Václav Klaus Institute in Prague.

amelyek szerinte irreális költségeket rónak arányos előnyök nélkül.

Klaus a jövőre tekintve alapvető kérdéseket vet fel az ember hőmérséklet-változásért való felelősségével és az éghajlatváltozás elleni fellépések hatékonyságával kapcsolatban. Öt kulcsfontosságú területet javasol a Clintel fókuszába:

- Az éghajlati adatok és értelmezések újraértékelése.
- Annak az elképzelésnek a megkérdőjelezése, hogy „a tudomány tisztázott”.
- A jelenlegi klimatológiai modellek korlátainak kritikája.
- Gazdasági elemzés alkalmazása a zöld politikákra és azok következményeire.
- A klímapánik ideológiai konstrukcióként való leleplezése, nem pedig tiszta tudományként.

Klaus hangsúlyozza, hogy a Clintel nem „negativistákból”, hanem racionális szkeptikusokból álló csoport, akik elkötelezettek a produktív vita iránt. Arra kéri hálózatunkat, hogy használják ki a kollektív bölcsességet egy olyan korban, amikor a tudomány egyre inkább politizálódik.

Felhívás cselekvésre

Ez a beszéd gyűjtőkiáltás azok számára, akik az igazságot a dogmákkal szemben értékelik. Ahogy Klaus korábbi munkájából idézve zárja beszédét: „Mi a veszélyeztetett, az éghajlat vagy a szabadság?” Felkérünk minden Clintel-tagot, támogatót és kíváncsi olvasót, hogy olvassa el a teljes szöveget, amely [itt](#) a weboldalunkon érhető el. Csatlakozzon a beszélgetéshez: Ossza meg gondolatait, vagy fontolja meg a [csatlakozást globális hálózatunkhoz](#). Együtt biztosíthatjuk, hogy az éghajlatváltozásról szóló párbeszéd továbbra is bizonyítékokon és nyílt kutatáson alapuljon. Ha szeretne cikket vagy esszét írni a Klaus elnök által felvetett öt kérdés egyikéről, kérjük, vegye fel a kapcsolatot Marcel Crokkal a marcel.crok@clintel.org címen.

Václav Klaus közgazdász, író és államférfi, akinek a környezetvédelemmel kapcsolatos kritikái évtizedek óta befolyásolják a nemzetközi vitákat. Václav Klaus a prágai Václav Klaus Intézet alapítója és igazgatója.

GLOBAL WARMING IDEOLOGY

Clintel's Contribution to
the International Debate

Address of Václav Klaus, President of Clintel, January 2026

GLOBAL WARMING IDEOLOGY

Clintel's Contribution to
the International Debate

Address of Václav Klaus,
President of Clintel,
January 2026

A GLOBÁLIS FELMELEGEDÉS IDEOLÓGIÁJA

A Clintel hozzájárulása
a nemzetközi vitához

Václav Klaus,
a Clintel elnökének beszéde,
2026. január

This text was written during Christmas 2025. It is a surprising – and probably not accidental – coincidence that it was also at Christmastime, in 2006, that I started to write the first chapters of my book *Blue Planet in Green Shackles* (later published in 18 foreign languages under varying titles). One undoubtedly has more time at Christmas, or is at least less preoccupied with many regular tasks and pressing deadlines. At that time, I served as President of the Czech Republic.

E szöveg 2025 karácsonyán íródott. Meglepő – és valószínűleg nem véletlen – egybeesés, hogy éppen karácsonykor, 2006-ban kezdtem el írni a *Kék bolygó zöld bilincsekben* című könyvem első fejezeteit (ami később 18 idegen nyelven jelent meg különböző címeken). Kétségtelenül több időnk van karácsonykor, vagy legalábbis kevésbé vagyunk elfoglalva a sok rendszeres feladattal és a sürgető határidőkkel. Akkoriban a Cseh Köztársaság elnökeként szolgáltam.

Introduction

Clintel, through its sceptical view on the issue of man-made climate change, has succeeded, in its first six years of existence, in reaching a large audience all over the world. It has also established a global network of more than 2000 scientists and experts.

This important achievement was made by Clintel's founder and first President, Prof. Berkhout, together with its Managing Director, Marcel Crok, and many other collaborators. We all express our gratitude to them.

By selecting me as the new President of Clintel in December 2025, the organization entered its second stage. I regard it as an extremely challenging task to guarantee Clintel's continuation and further development in a positive way.

Our first era helped some of us to get rid of the feeling that we were – as individuals – somehow strange, weird, negative, protesting, contrarian, disrespectful and unwilling to accept what was – authoritatively – presented as the majority view. Thanks to the existence of Clintel, we have found like-minded friends and colleagues in many countries around the world. We feel obliged to make use of this exceptional network of free-thinking people.

We are no negativists. We are productively and rationally thinking sceptics. And because of our long experience in this field, because of our past intellectual achievements (proved by university degrees, domestic and international awards, published articles and books, and the successful education of thousands of students) we are convinced that we are right, that we have something to offer, that we are able to make useful and meaningful contributions to the debate about so-called climate change, which we consider to be the fundamental issue of our era.

Our objective is to contribute answers to some elementary but fundamental questions:

Bevezetés

A Clintel az ember okozta klímaváltozás kérdésével kapcsolatos szkeptikus nézetei révén fennállásának első hat évében sikeresen elérte a világ minden táján a nagy közönséget. Emellett több mint 2000 tudósból és szakértőből álló globális hálózatot is létrehozott.

Ezt a fontos eredményt a Clintel alapítója és első elnöke, Berkhout professzor, Marcel Crok ügyvezető igazgatóval és számos más munkatárssal együtt érte el. Mindannyian hálánkat fejezzük ki nekik.

Azzal, hogy 2025 decemberében engem választottak a Clintel új elnökévé, a szervezet a második szakaszába lépett. Rendkívüli kihívást jelentő feladatnak tartom, hogy biztosítsam a Clintel folytatását és további pozitív fejlődését.

Első korszakunk segített néhányunknak megszabadulni attól az érzéstől, hogy – egyenként – valahogy furcsák, különcök, negatívak, tiltakozók, ellentmondók, tiszteletlenek vagyunk, és nem vagyunk hajlandóak elfogadni azt, amit – tekintélyelvűen – többségi nézetként mutattak be. A Clintel létezésének köszönhetően a világ számos országában hasonló gondolkodású barátokra és kollégákra leltünk. Kötelességünknek érezzük, hogy kihasználjuk ezt a kivételes, szabadon gondolkodó emberekből álló hálózatot.

Nem vagyunk negativisták. Termékenyen és ésszerűen gondolkodó kételkedők vagyunk. És mivel ezen a területen hosszú időre visszamenő tapasztalattal rendelkezünk, múltbeli intellektuális eredményeink (amiket egyetemi diplomák, hazai és nemzetközi díjak, publikált cikkek és könyvek, valamint több ezer diák sikeres oktatása bizonyítanak) birtokában meg vagyunk győződve arról, hogy igazunk van, hogy van mit ajánlanunk, hogy hasznos és érdemi módon tudunk hozzájárulni az úgynevezett klímaváltozásról szóló vitához, amit korunk alapvető kérdésének tartunk.

Célunk, hogy válaszokat adjunk néhány alapvető, de alapvető kérdésre:

1. Are we responsible for the current increase in average global temperatures (if that concept has scientific meaning and is worth studying)?
2. Is the statistically-measured temperature increase of recent decades proof of a longterm trend, and does it really endanger the future of mankind?
3. If the two hypotheses underlying questions 1 and 2 are valid and justified, is there anything that can be done about it, and will any climate action bring more benefits than costs?

Clintel's main position

Clintel has formulated its answers to these questions in many publications, and especially in its initial Declaration in 2019; in its May 2023 study The Frozen Climate Views of the IPCC; and in the December 2025 farewell address of our distinguished first President, Professor Guus Berkhout.

In its Declaration, Clintel stressed that "climate science has degenerated into a discussion based on beliefs, not on sound, self-critical science". We keep this as our starting point. The statement that "there is no climate emergency" resonated all over the world. It re-mains as relevant today as it was six years ago.

The new Czech Minister of the Environment, Petr Macinka, who had been my collaborator for many years, declared upon entering office in December 2025 that, since there is no climate emergency, "I dissolve the section of the Ministry called 'Climate Protection'."

In a letter to me in September 2025, Prof. Berkhout stressed that "climate change is neither a crisis nor an emergency". He also drew attention to the irreplaceable role of background science or sciences, as opposed to climate modelling. As a former econometrician, I came to the conclusion that climate models are very inadequate and represent no alternative to serious climate science.

The widely used parameterizations (sometimes called calibrations) in these

1. Felelősek vagyunk-e a globális átlaghőmérséklet jelenlegi emelkedéséért (ha ennek a fogalomnak van tudományos jelentése és érdemes tanulmányozni)?
2. Az elmúlt évtizedek statisztikailag mért hőmérséklet-emelkedése bizonyítja-e a hosszú távú tendenciát, és valóban veszélyezteti-e az emberiség jövőjét?
3. Ha az 1. és 2. kérdés alapjául szolgáló két hipotézis érvényes és indokolt, tehetünk-e valamit ez ellen, és vajon az éghajlatváltozás elleni fellépés több előnnyel jár-e, mint költséggel?

A Clintel fő álláspontja

A Clintel számos publikációban fogalmazta meg válaszait ezekre a kérdésekre, különösen a 2019-es kezdeti nyilatkozatában; a 2023. májusi „Lefagyott az IPCC klímája” című tanulmányában; és első elnökünk, Guus Berkhout professzor 2025. decemberi búcsúbeszédében.

Nyilatkozatában a Clintel hangsúlyozta, hogy „a klímatudomány hiedelmeken, nem pedig a megalapozott, önkritikus tudományon alapuló vitává silányult”. Ezt tartjuk kiindulópontnak. Az az állítás, hogy „nincs klímavészhelyzet”, világszerte visszhangra talált. Ma is ugyanolyan aktuális, mint hat évvel ezelőtt volt.

Az új cseh környezetügyi miniszter, Petr Macinka, aki hosszú éveken át munkatársam volt, 2025 decemberében hivatalba lépésekor kijelentette, hogy mivel nincs klímavészhelyzet, „feloszlatom a minisztérium 'Klímavédelem' nevű részlegét.”

Berkhout professzor egy 2025 szeptemberében nekem írt levelében hangsúlyozta, hogy „a klímaváltozás sem nem válság, sem nem vészhelyzet”. Felhívta a figyelmet a háttértudomány, illetve a háttértudományok pótolhatatlan szerepére a klíma-modellezéssel szemben. Korábban, az ökonometria művelőjeként arra a következtetésre jutottam, hogy az éghajlati modellek nagyon elégtelenek, és a komoly éghajlattudománnyal szemben nem jelentenek alternatívát.

Az e modellekben széles körben használt paraméterezés (amit néha kalibrációnak is

models are a return to a prescientific way of thinking.

I could extensively quote from the study *The Frozen Climate Views of the IPCC*, but we all have it on our desks. The critique of the IPCC expressed therein is more than justified. The IPCC acts as a knowledge monopoly, which tries to convince us that CO₂ is the predominant regulator of the planetary temperature. This implies that the IPCC and its adherents are excluding or ignoring other crucial factors influencing the climate. Their approach is very unscientific.

I myself – an economist and econometrician who became a politician at the moment of the fall of Communism in my country, then Czechoslovakia, in November 1989 – believe in the strength and productiveness of economic theory in explaining human behaviour and in offering important guidance on how to organize an economic system and on how to formulate a sound economic policy.

I believe in the irreplaceable significance of the free market as well as in the fundamental role of prices in reflecting the crucial concept of scarcity in rational human decision-making. I am in favour of analysing the consequences of rationality-defying economic behaviour on the part of politicians who want to mastermind reality according to their plans and prejudices. I am convinced that the science of economics has a significant role to play in helping us to analyse green policies and their disastrous consequences.

The economic way of thinking has been attacked throughout human history from many sides and angles, but the most dangerous attack – as regards our topics – came with the birth of environmentalism, the green ideology¹. [1 This argument is developed in my book *Blue Planet in Green Shackles*, Competitive Enterprise Institute, Washington D.C., 2008 (in Czech 2007)]. This fatal attack – repeated in various forms many times in human history – came together with the activities of the Club of Rome and its infamous book *Limits to Growth* at the end of the 1960s. The prehistory of these ideas is

neveznek) a tudomány előtti gondolkodásmódhoz való visszatérést jelenti.

Bőven idézhetnék a „Befagyott az IPCC klímája” című tanulmányból, de az mindannyiunk asztalán ott van. Az IPCC-vel szemben ebben kifejtett kritika több mint jogos. Az IPCC tudásmonopóliumként működik, és megpróbál meggyőzni minket arról, hogy bolygónk hőmérsékletének domináns szabályozója a CO₂. Ez azt jelenti, hogy az IPCC és támogatói kizárják vagy figyelmen kívül hagyják az éghajlatot befolyásoló egyéb kulcsfontosságú tényezőket. Megközelítésük nagyon tudománytalan.

Én magam –közgazdász és ökonometrikus, aki 1989 novemberében, hazámban, az akkori Csehszlovákiában, a kommunizmus bukásakor lettem politikus – hiszek a gazdaságelmélet erejében és termelékenységében, az emberi viselkedésre vonatkozó magyarázatban, valamint abban, hogy fontos útmutatást nyújt a gazdasági rendszer megszervezéséhez és a megalapozott gazdaságpolitika kialakításához.

Hiszek a szabadpiac pótolhatatlan jelentőségében, valamint az árak alapvető szerepében, amelyek a racionális emberi döntéshozatalban a szűkösség kulcsfontosságú fogalmának visszatükrözoí. Támogatom a racionalitást meghazudtoló gazdasági viselkedés következményeinek elemzését azon politikusok részéről, akik saját terveik és előítéleteik szerint akarják irányítani a valóságot. Meggyőződésem, hogy a közgazdaságtannak jelentős szerepe van abban, hogy segítsen a zöldpolitikák és azok katasztrofális következményeinek elemzésében.

Az emberiség történelme során a gazdasági gondolkodásmódot számos oldalról és szögből támadták, de a legveszélyesebb támadás – témáink körében – a környezetizmus, a zöldideológia¹ [Ez az érv a Kék bolygó zöld bilincsbén c. könyvemben bukkant fel (*Competitive Enterprise Institute*, Washington D.C., 2008, cseh nyelven 2007)]. E végzetes támadás – ami az emberiség történelmében számos formában ismétlődött meg – a Római Klub tevékenységével és hírhedt, *A növekedés határai* című könyvével együtt következett be, az 1960-as évek végén. Ezen eszmék előtörténetét számos cikkemben és könyvemben tárgyalom, de Rupert

discussed in many of my articles and books, and with exceptional eloquence in Rupert Darwall's *The Age of Global Warming: A History* (Quartet Books, London, 2013.)

As someone who lived in then-Communist Czechoslovakia, I immediately felt the enormous danger hidden in these ideas and saw them, in many respects, as a threat similar to Communism itself. From that moment on, I became a resolute critic of the green ideology (or religion), which has no relation to true science. This ideology has many aspects and subtopics which, at different moments, its proponents have considered fundamental and threatening to mankind. The green ideology found its best and most promising issue – relevant to the whole world – in the hypothesis of dangerous global warming allegedly caused by irresponsible human behaviour.

This alarmist doctrine received a new impetus with the creation of the Inter-governmental Panel on Climate Change (IPCC) in 1988. This organization guarantees international political (and, of course, even more importantly, financial) backing for the whole green movement. Since that moment, the whole world (or especially its Western part) has been moving in one direction only – towards the victory of the pseudo-scientific ideology of global warming, towards the merciless suppression of the opponents of that ideology and towards a historically-unprecedented conversion of that ideology into government policy.

These processes have culminated in the official acceptance of the Green Deal as a fundamental doctrine of the European Union.

There have been several ups and downs in the belief in this ideology in the last four decades. There have been scientific scandals, such as the infamous “hockey stick” graph. There have been moments when the voices of critics of this doctrine were heard more, and moments when they were heard less. But the overall tendency has been clear and one-sided. We are not on the winning side. We have a responsibility to persuade others that we are right. This is a fundamental motivation for our activity.

Darwall A globális felmelegedés kora: Történelem című kivételes ékesszóló könyvét (Quartet Books, London, 2013) is megemlítem.

Az akkori kommunista Csehszlovákiában élve, azonnal éreztem a hatalmas veszélyt, ami ezekben az eszmékben rejlik, és ezeket számos vonatkozásban a kommunizmushoz hasonló fenyegetésnek tekintettem. E pillanattól kezdve határozott kritikusa lettem a zöldideológiának (vagy inkább vallásnak), aminek semmi köze sincs az igazi tudományhoz. Ennek az ideológiának számos aspektusa és altémája van, amelyeket támogatói különböző pillanatokban alapvetőnek és az emberiségre nézve fenyegetőnek tartottak. A zöldideológia a legjobb és legígéretesebb – az egész világot érintő – kérdését a felelőtlen emberi viselkedés által állítólagosan okozott veszélyes globális felmelegedés hipotézisében találta meg.

E riasztó doktrína új lendületet kapott az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) 1988-as létrehozásával. E szervezet biztosítja a nemzetközi politikai (és persze, ami még fontosabb, a pénzügyi) támogatást a zöldmozgalom egésze számára. Azóta az egész világ (különösen annak nyugati része) egyetlen irányba halad – a globális felmelegedés áltudományos ideológiájának győzelme, az ideológia ellenzőinek könyörtelen elnyomása és az ideológia történelmileg példa nélküli kormányzati politikává alakítása felé.

E folyamatok a Zöld Megállapodás, az Európai Unió alapvető doktrínája hivatalos elfogadásában csúcsosodtak ki.

Az ideológiába vetett hit a legutóbbi négy évtizedben hullámszerű volt. Előfordultak tudományos botrányok, mint például a hírhedt „hokiütő” grafikon. Voltak olyan pillanatok, amikor a doktrína kritikusainak hangja erősebben hallatszott, és olyanok is, amikor kevésbé. De az általános tendencia egyértelmű és egyoldalú volt. Nem állunk a győztes oldalon. Felelősségünk van abban, hogy meggyőzzünk másokat is az igazunkról. Ez a mi tevékenységünk alapvető motivációja.

Where are we now?

We are at an uncertain moment. On the one hand, the critics of climate alarmism are, for many reasons, more silent or less visible than in the past. Some of the old fighters, such as Fred Singer, Bob Carter and George J. Kukla, have died. Some others are tired and getting older. Their academic research carriers have been fundamentally undermined or even damaged beyond repair. New generations, indoctrinated in the green ideology from elementary schools onward have never experienced anything other than the official glorification of the alarmist climate doctrine and the arrogant ridiculing of anyone who is against it. These generations of our children and grandchildren take climate alarmism as a self-evident truth.

On the other hand, we are experiencing growing criticism of the destructive consequences of the Green Deal, of the disorganized "energy transition" (artificial and premature, not waiting for technical progress), of the prohibition of coal-fired and nuclear power plants and internal combustion engines in cars, etc. People are becoming increasingly aware of the costs of attaining the unrealistic goal of net zero emissions.

We also observe some successful institutional achievements in many nations. I should mention the Non-Governmental International Panel on Climate Change (organized by the late Professor Fred Singer), the long-standing activities of the Heartland Institute in Chicago, the tireless efforts of individuals such as Professor Richard Lindzen, Professor Ross McKittrick and thousands of others. This group of independent thinkers includes Clintel and its founder, Professor Guus Berkhout.

The influence of those who have kept alive the principle of rigorous scientific research has helped to ensure that in some leading nations the right questions are at last being asked. In the United States, for instance, decisive action has been taken by President Trump and his Secretary of Energy, Chris Wright.

I myself tried to discuss these developments in my book *Zničí nás klima nebo boj s klimatem* ("Which will destroy us: climate

Hol tartunk most?

Bizonytalan pillanatot élünk. A klímariogatás kritikusai egyrészt számos okból csendesebbek vagy kevésbé láthatók, mint a múltban. Néhány régi harcos, mint például Fred Singer, Bob Carter és George J. Kukla, meghalt. Mások belefáradtak és megöregedtek. Kutatói pályafutásuk kisiklott, vagy legalábbis helyrehozhatatlan károkat szenvedett.

Az új generációk, akikbe az általános iskolától kezdve a zöldideológiát táplálták, soha nem tapasztaltak mást, mint a riogató klímadoktrína hivatalos dicsőítését és az ellenzők arrogáns kigúnyolását. Gyermekeink és unokáink ezen generációi magától értetődő igazságként kezelik a klímariogatást.

Másrészt a Zöld Megállapodás romboló következményeivel, a rendezetlen (művi és elhamarkodott, a technikai fejlődést ki nem váró) „energiaátmenettel”, a szén- és atomerőművek, valamint a belső égésű motorok autókban történő betiltásával stb. szemben egyre erősödő kritikát tapasztalunk. Az emberek egyre inkább tudatában vannak a „nettó zero” kibocsátás irreális céljának elérésének költségeivel.

Számos országban tapasztalunk intézményi sikereket is. Megemlíteném a (néhai Fred Singer professzor által szervezett) „Nem kormányzati Nemzetközi Klímaváltozási Testület”-et (NIPCC), a régóta fennálló chicagói Heartland Intézet tevékenységét, olyan egyének fáradhatatlan erőfeszítéseit, mint Richard Lindzen professzor, Ross McKittrick professzor. Több ezernyi van. A független gondolkodók ezen csoportjába tartozik a Clintel és alapítója, Guus Berkhout professzor.

Azoknak hatására, akik életben tartották a szigorú tudományos kutatás elvét, néhány vezető országban végre felteszik a helyénvaló kérdéseket. Az Egyesült Államokban például Trump elnök és energiaügyi minisztere, Chris Wright határozott lépéseket tett.

Én magam is megpróbáltam mindezen fejleményeket megvitatni a *Zničí nás klima nebo boj s klimatem* című könyvemben („Mi fog

change or the fight against it?”, Cosmopolis, Grada, Prague, 2017, in Czech). This book was published ten years after Blue Planet in Green Shackles. The fact that I did not attempt to publish this book abroad or in a foreign language indicates not only my conviction that everything relevant has already been said (on both sides of the debate), but to some extent also my discouragement resulting from the fact that we are evidently losing ground in the argument in many countries.

The debate is not only technical or scientific. We should not expect a breakthrough based on new data or new scientific arguments. The substance of the debate is ideological. The last chapter of my book was entitled Climate Alarmism as a Part of a New Ideology Aiming Toward Totalitarianism. I emphasized there that environmentalism is not an expression of a love of nature, but a new political superstition.

What should Clintel do?

I believe that individual members or supporters of Clintel know what to do. They have demonstrated it through their support of Clintel. They are not waiting for my suggestions.

They have their own activities and research plans. The question is what should Clintel, as an institution, do in a frozen era when science and politics pretend to know everything and science becomes ever less rigorous as scientists become ever more politicized?

Are we able to specify a new direction for the current debate? Do we see a new window of opportunity? We must decide how to take advantage of that opportunity and how to make full use of all the collective wisdom existing within Clintel. The alternative would be to use Clintel merely as a supporting agency for the dispersed activities of its members.

Let me suggest five topics for our future activity:

1. New climatic data seem to be neither surprising nor extraordinary or persuasive. I do not see any potential breakthrough by

elpusztítani minket: a klímaváltozás vagy az ellene folytatott küzdelem?”, Cosmopolis, Grada, Prága, 2017, cseh nyelven). Ez a könyv tíz évvel a „Kék bolygó zöld bilincsekben” után jelent meg. Az a tény, hogy ezt a könyvet meg sem kíséreltem külföldön vagy idegen nyelven kiadni, nemcsak azt a meggyőződésemet mutatja, hogy már minden lényeges elhangzott (a vita mindkét oldalán), hanem bizonyos mértékig azt a csüggedésemet is, ami abból fakad, hogy a vitában számos országban nyilvánvalóan vesztesre állunk.

A vita nem csupán szakmai vagy tudományos jellegű. Nem szabad áttörést várnunk új adatok vagy új tudományos érvek alapján. A vita lényege ideológiai. Könyvem utolsó fejezete a „Klímarioratás mint egy új, totalitarizmusra törekvő ideológia része” címet viselte. Ott hangsúlyoztam, hogy a környezetizmus nem a természet szeretetének kifejeződése, hanem egy új politikai babona.

Mit kellene a Clintelnek tenni?

Úgy vélem, hogy a Clintel egyes tagjai vagy támogatói tudják, mit kell tenniük. Ezt azzal is bizonyították, hogy támogatják a Clintelt. Nem várnak az én javaslataimra.

Folytatják saját tevékenységüket és megvalósítják kutatási terveik. A kérdés az, hogy mit kellene tennie a Clintelnek, mint intézménynek, egy olyan fagyos időszakban, amikor a tudomány és a politika úgy tesz, mintha mindennel tisztában lenne, a tudomány pedig egyre kevésbé szigorú, ahogy a tudósok egyre többet politizálnak?

Képesek vagyunk-e új irányt szabni a jelenlegi vitának? Látjuk-e egy új lehetőség ablakát? El kell döntenünk, hogyan használjuk ki ezt a lehetőséget, és hogyan használjuk ki teljes mértékben a Clintelben meglévő kollektív bölcsesség összességét. A másik lehetőség az lenne, ha a Clintelt csupán támogató szervként használnánk a tagok szétszórta tevékenységeihez.

Hadd javasoljak öt témát a jövőbeli tevékenységeinkhez:

1. Az új éghajlati adatok nem tűnnek sem meglepőnek, sem rendkívülinek, sem meggyőzőnek. Az adatok szigorúbb elemzésével

more rigorously analysing the data. Am I right or wrong? The two decades of no temperature increase are over. Is there anyone who has a different view?

This could be a meaningful topic for a fruitful debate. Is anyone ready to draft a discussion paper that could serve as a starting point for a new round of empirical debate? Data and their interpretation are, of course, an eternal problem. We shouldn't overlook or ignore them.

2. We Clintelers do not believe that "The Science Is Settled". That is one of our main disagreements with the IPCC. We are afraid that climatology, or more accurately the insufficiently structured coagulation of climate sciences, has been transformed from a science (though it was never a normal, traditionally defined, closed, not fuzzy science) into a servant of the global warming ideology. We who, by our education and profession, do not belong to the old "hard" sciences are well aware of the methodological problems such sciences face. The modern era, which promotes "post-normal" science, tends to underestimate any warning we may give. Is anyone among Clintelers ready to prepare an introductory paper either to the methodological problem, or perhaps, a summary of the main "unsettled issues"? That could start an interesting discussion.

3. Some of us see the emptiness of empirical analysis conducted under the auspices of the IPCC and the repeated disregard of mathematical statistics which characterizes the current stage of climatological modelling. I am afraid that today's climatological models, with their extensive "calibration of parameters" are not very far from the elementary Jay Wright Forrester models of the early Club of Rome. Is anyone able and willing to prepare an introductory paper on this topic?

4. Another crucial aspect of the debate relates to the economic issues and to economic science.

sem látom semmilyen áttörés lehetőségét. Igazam van, vagy tévedek? Volt egy két évtizedes hőmérséklet-emelkedés nélküli időszak, ami véget ért. Van-e valaki más véleményen?

Ez értelmes téma lehet egy gyümölcsöző vitához. Készen áll-e valaki arra, hogy megfogalmazzon egy vitaanyagot, ami kiindulópontként szolgálhat a vitában egy új, tapasztalatokon alapuló körhöz? Az adatok és értelmezésük: természetesen egy örök probléma. Nem szabad elhanyagolnunk vagy figyelmen kívül hagynunk azokat.

2. Mi, Clintelesek, nem hisszük, hogy „a tudomány tisztázott”. Ez az egyik fő nézeteltérésünk az IPCC-vel. Attól tartunk, hogy a klimatológia, vagy pontosabban a klímatudományok nem kellően strukturált masszája, tudományból (ami bár soha nem volt normális, hagyományosan meghatározott, zárt, világos tudományág) a globális felmelegedés ideológiájának szolgájává alakult át. Mi, akik képzettségünk és szakmánk szerint nem tartozunk a régi „kemény” tudományokhoz, jól ismerjük azokat a módszertani problémákat, amelyekkel az efféle tudományok szembesülnek. A „posztnormális” tudományt népszerűsítő modern kor mindenféle lehetséges figyelmeztetést hajlamos alábecsülni. Vajon a Clintelesek közül van-e valaki, aki készen áll arra, hogy bevezető tanulmányt készítsen akár a módszertani problémáról, akár esetleg a fő „megoldatlan kérdések” összefoglalásáról? Igen érdekes beszélgetést indíthatna el.

3. Néhányan közülünk azt észleljük, hogy az IPCC égisze alatt végzett empirikus elemzések üresek és ismételten figyelmen kívül hagyják a matematikai statisztikát, és ez jellemzi a klimatológiai modellezés jelenlegi szakaszát. Attól tartok, hogy a mai klimatológiai modellek, kiterjedt „paraméter-kalibrációjukkal”, nem állnak távol Jay Wright Forresternek a korai Római Klub által alkalmazott elemi modelljeitől. Van-e valaki, aki képes és hajlandó bevezető tanulmányt készíteni e témáról?

4. A vita egy további kulcsfontosságú szempontja a gazdasági kérdésekhez és a gazdaságtudományhoz kötődik.

Economists discuss the role of prices in decision-making (and the distortions caused by government-dictated prices); the role of discounting in meaningful analysis and prognosis; environmental Kuznets curves; and of course, the infamous energy transition. Last but not least, they are connected with the very problematic carbon credits (sometimes called emission allowances), which non-economists see as a meaningful contribution by economists to the issue when in fact it is nothing of the kind. In reality, trading in carbon credits (as we see in the EU) is a state-controlled administrative rationing system which only pretends to be market-friendly. Is anyone willing to write anything about this?

5. There is no doubt that climate alarmism is not about climate excesses but about man, about human society. It is a secular ideology, a new political superstition or religion. It expresses an arrogant Western way of looking at the world, based on the thinking and way of life of affluent societies (in the old Galbraithian sense). I do not dare suggest that anyone should work on a concluding summary, but any contribution to it would be very valuable.

These topics should not be left solely in the hands of journalists and similar dealers in secondhand ideas, as is usually the case these days.

We who know – together with Fred Singer, who is much missed – that “Nature, Not Human Activity Rules the Climate”, see more than the equations of climatological models. We are actively involved in this debate because we are afraid of the corruption and politicization of science for political ends.

As I asked in the subtitle of *Blue Planet in Green Shackles* almost 20 years ago, we are interested in discussing “What is Endangered, Climate or Freedom?” I am convinced, and many of us believe, that the climate is more or less OK. Truth alone is worthy of our entire devotion.

A közgazdászok megvitatják az árak (és a kormány által diktált árak okozta torzulások) szerepét a döntéshozatalban; a diszkontálás szerepét az értelmes elemzésben és a prognózisban; a környezeti Kuznets-görbéket; és természetesen a hírhedt energiaátmenetet. Végül, de nem utolsósorban, ezek a nagyon problematikus széndioxid-kvótákhoz (néha emissziós kvótákhoz) kapcsolódnak. A közgazdaságon kívül ezt az összekapcsolást érdemi közgazdasági hozzájárulásnak tekintik, miközben valójában semmi ilyesmiről nincs szó. A valóságban a széndioxid-kvóták kereskedelme (ahogyan azt az EU-ban látjuk) egy államilag ellenőrzött adminisztratív elosztási rendszer, ami csak színleli, hogy piacbarát. Hajlandó-e valaki erről bármit is írni?

5. Kétségtelen, hogy a klímariogatás nem az éghajlati szélsőségeségekről szól, hanem az emberről, az emberi társadalomról. Ez egy világi ideológia, egy új politikai babona vagy vallás. A világ a régi Galbraith-i értelemben vett gazdag társadalmak gondolkodásán és életmódján alapuló arrogáns nyugati szemléletét fejezi ki. Nem merem javasolni, hogy bárki is készítsen összegzést e témában, de minden közreműködés nagyon értékes lenne.

Ezeket a témákat nem szabad kizárólag újságírók és hasonló, másodkézből származó ötletekkel kereskedők kezében hagyni, ahogy az manapság általában lenni szokott.

Mi, akik tudjuk – Fred Singerrel együtt, akit nagyon hiányolunk –, hogy „a természet, és nem az emberi tevékenység vezérli az éghajlatot”, többet látunk, mint a klimatológiai modellek egyenletei. Aktívan részt veszünk ebben a vitában, mert félünk a tudomány korrupciójától és politikai célok érdekében történő elpolitizálásától.

Ahogy a Kék bolygó zöld bilincsben alcímében is kérdeztem majdnem 20 évvel ezelőtt, érdekel minket a „Mi a veszélyeztetett, az éghajlat vagy a szabadság?” című téma megvitatása. Meg vagyok győződve arról, és sokan közülünk hiszik is, hogy az éghajlat többé-kevésbé rendben van. Csakis az igazság az, ami méltó a teljes odaadásunkra.